

Størsta rán í hesi øldini:

Hetta er byrjanin til endan

– Nú skilji eg betur, hví fólkaflokkurin hevur verið so tol- in við løgmanni

ÁKI BERTHOLDSEN

– Hetta gangi eg yvirhøvur ikki við til. Tí hetta fer at forkoma einum parti í flotanum, og hetta fer eisini at avtofta partar í Føroyum.

Hendrik Old, næstformaður í vinnunevndini, er heilt avgjörður í spurninginum um fiskiskapin undir Føroyum komandi ár.

Hann sigur, at kann kundi saktans verið við til at viðgjørt spurningin um at skerja fiskidagatalið 12,5%, sum samgongan ætlar.

Men hann tekur undir ongum umstøðum undir við ætlanum hjá samgonguni um at geva bátum og skipum størri frælsi at keypa og selja kvotur ímillum, sín.

Samgongan ætlar at geva bátum og skipum loyvi at umseta kvotur ímillum sín í 15 ár. Sum er, kunnu tey bara umseta kvotur í fimm ár.

Byrjanin til endan

Hendrik Old sigur, at hann sær so stóran vanda í hesum, at hann staðiliga mælir frá at seta tað í verk.

Nú vinnunevndin skuldi leggja sína stóðu fyrri tingið í gjár, hevur Henrik Old sína serstøðu, har hann mælir frá at økja umsetilgheitina.

– Hetta er byrjanin til endan, sigur hann burt út.

Hann sigur, at verða fiskidagar umsetilgari í 15 ár, fer tað at økja munandi um veiðitrygð, hóast teir ymsu skipabólkarnir bara hava loyvi at umseta fiskidagar sínámillum og ikki ímillum bólkar.

Og hann fylst harðliga á, at ongir av serfrøðingunum, sum hava verið uppi málinum enn hava gjørt vart við tað.

At vinnan ikki ger vart við tað, skilji eg væl. Men at serfrøðin ikki ger tað, er grátligt. Tað visir, at okkurt er grundleggjandi galið í fiskivinnuumsitingini og á fiskirannsóknarstovuni og ger alt sakligt kjak ómøguligt.

– Tað er sólarklárt, at tað fer at herða veiðitrygð, heldur enn at linka tað, tí tað er tann effektivari parturin í flotanum, sum fer avstað við øllum døgnum.

– Hvat hendir, tá ið tveir partolarar við 600 hestum selja einum parið við 1200 hestum ípart, sínar dagar? spyr hann. Sjálvandi herðir tað veiðitrygð munandi, sigur hann.

Yvirhøvur førir umsetilgheitin við sær, at fiskidagar verða brúktir fullt út. Hvussu kann veiðitrygð linkast av tí.

Størsta rán í øldini

Líka víst sum tað er, at viðkað umsetilgheit økir veiðitrygð, líka víst er tað, at ein ávisur partur í flotanum verða fyribeindir og somuleiðis summar bygdir í Føroyum.

– At gera fiskidagarnar umsetilgari í 15 ár er størsta rán, sum er framt ímóti tí einstaka føroyinginum í hesi øldini, og eg hevði ikki væntað, at eg skuldi uppliva tað tann dag, tá ið rætturin at fiska í Føroyum aftur skuldi verða seldur nøkrum fáum, sigur Henrik Old.

– Umsetilgheitin fer at fara við sær, at summir partar í flotanum eru útarmaðir og úthungarðir um nøkur ár, so at skipini verða færr.

Men tey, sum eftir eru, eru so mikið effektivari.

Hann sigur, at verður umsetilgheitin viðkað, verður gongdin tann sama ólukkuliga sum hon hevur verið í Íslandi seinastu árin.

– Har er tað heilt týðiligt, at fiskirættindini eru við at savnast á alt færrí hondum við teiri avleiðing av partar í flotanum verða fyribeindir og bygdasamfelagini avtoftast.

– Tað verður sjálvandi tann veiki parturin í flotanum – teir smáu útróðrabátarnir – sum fyrst tapa henda dystin. Vit siggja tað á øllum blígu útróðrabátunum, sum eru komnir hendavegin úr Íslandi, at har er tað teir, sum fyrst máttu lúta.

– Og tað gangi eg ikki við til, skal henda í Føroyum eisini.

Hann sigur, at royndirnar úr Íslandi eru somuleiðis tær, at langt áðrenn tey 15 árin eru farin, er so nógvur

peningur uppi við keypi og sølu, at tað vendist ikki aftur.

Tað undrar hann ikki, at henda niðingsgerð verður

framt við fólkaflokkinum í samgongu.

– Men at sambandsflokkurin og sjálvstýrisflokkurin eru uppi í hesum er løgið, tí

teir hava altíð sagt veg vilja verja rættin hjá tí einstaka at virka.

Henrik Old sigur, at hetta er størsti, politiski sigurin hjá fólkaflokkinum nakrantíð.

– Og nú hava vit fingið svarið uppá, hví fólkaflokkurin hevur hevur tolt ringu viðferðina hann ferð eftir ferð hevur fingið frá lögmanni, seinast í ólavskurðuni.

– Trongdin eftir at seta umsetilgari fiskidagar í verk hevur verið so stór, at fólkaflokkurin hevur góðtikið

– Tað er báði átaluvart og grátligt, at ongin serfrøðingur enn hevur gjørt vart við tann óbólta skaða tað fær at gera fiskidagarnar so umsetilgari, sum ætlanin er, sigur Henrik Old

solospæl lögmanns.

Ber tað ikki til at forða fyrri miðsavningini við at seta við lóg, at eingin skal eiga meiri enn eitt vist?

– Nei, tí hevur tú eitt stórt felag, ber væl til at liða tað sundur í fleiri smærri feløg. So er tann trupulleikin beindur av vegnum.

Útróðrabátar burtúrur

Annars mælir Henrik Old til, at teir smáu útróðrabátarnir undir 15 tons ikki longur skulu vera uppi skipanini við fiskidøgum, men at teir sleppa at fiska fritt.

– Teir eru avmarkaðir so nógv frammanundan.

Ma verða treytir settar fyrri, nær teir kunnu roknað at vera vinnuligur útróðrabátur.

Og skuldi rok fiskiskapur tikið seg upp okkurt hendin ár, ber til at seta onkrar avmarkingar í verk tá.

– Men tað verða nógv ár ímillum, at tað verður neyðugt, sigur hann.

Hann sigur, at fara teir burtúrur, sleppa vit undan einum rúgvu av umsiting, og vit sleppa undan trupulleikanum, at teir fáa ov nógv minstuløn.

– Eg vísti á, at skuldi útróðrarmenn undir minstuløn, er fortreytin, at teir hava ein mikið av døgum fyrri ikki at noyðast at mingulera so nógv við døgnum, sum stóðan hevur verið.

– Og teir dagarnar, teir skuldu fáa afturat, eru nú staðni komnir so hósti teir hava mangla dagar stóran part í árinum, fara dagar at leypa av nú fiskiárið er liðugt 31. august.

Hetta er ognartøka til smartar vinnulívsmenn

Formaðurin í vinnunevndini forroknadi seg, tá ið hann fegin í Sosialinum í gjár helt, at hann hevði fingið Lassa Klein í sín part

ÁKI BERTHOLDSEN

– „Undirfundig“ ognartøka til fyrimuns fyrri nakrar fáar, smartar vinnulívsmenn.

Soleiðis skýrir Heini O. Heinesen í vinnunevndini hjá lögtinginum ætlanin hjá at broyta fiskiskapin undir Føroyum soleiðis, at fiskidagar fritt kunnu umsetast ímillum skip og bátar í hvørjum bólki sær, men ikki ímillum bólkar.

Eins og Henrik Old, vil hann ikki taka undir við samgonguni í at viðka umsetilgheitina til 15 ár.

Hann sigur, at hetta er

ímóti lógini um vinnuligan fiskiskap, tí har stendur, at fiskiríkedomið er ogn Føroya Fólks.

– Hetta er ikki annað enn ein „undirfundig“ ognartøka til fyrimuns fyrri nakrar fáar, smartar vinnulívsmenn.

Hann heldur, at landsstýrið kundi akkurát tað sama sett umsetilgheitina til 200 ár, tí tað krevst ikki nógv hugflog at hugsa sær, at tað vendist ikki aftur, verða fiskirættindi fyrst seld sum føst ogn.

Heini O. Heinesen er púra samdur við Henrik Old um, at tað økta frælsið at umseta kvotur fer at herða veiðitrygð, heldur enn at linka tað.

– Tað ber ikki til at umseta fiskidagar á sama hátt sum kvotur.

Og tað er heilt greitt, at umsetilgheitin fer at føra tæ hert veiðitrygð, og tað heilt munandi, tess betri umsetilgheitin virkar.

Heini O. Heinesen sigur, at hann tekur undir við einum tilmæli í álitinum frá skipanarnevndini um at avtaka ringin ímillum tær innaru og tær ytru leiðirnar og at friða gytingarleiðirnar hjá

upsa.

– Men hetta hevur landsstýrið ongir ætlanir um.

– Niðurstøðan er, at fiskidagaskipanin avmarkar als ikki fiskiskapin. Partolararnir fiska fritt og djúpvatnstrólararnir eru ikki uppi skipanini við fiskidøgum.

– Tað einasta, sum regulerar fiskiskapin, eru tey trolfrú okini og býtið ímillum bólkar.

Hurlivasi

Heini O. Heinesen sigur, at tað einasta, fiskidagaskipanin hevur elvt til, er stórir hurlivasi hjá útróðrarflotanum, ein hurlivasi sum kanska hevur gjørt óbóltafiskan skaða.

Jørgen forroknadi seg í Sosialinum í gjár fagnaðist Jørgen Niclasen, formaður í vinnunevndini um, at hann hevði fingið Lassa Klein í KrF í sín part.

Men hann forroknadi seg, tí Lassi Klein sigur, at hann tekur ikki undir við ætlanum hjá landsstýrinum. Hann tekur undir við, at fiskidagarnir verða meiri umsetilgari, men hann ivast í, um tað er rætt at fara undir hetta áðrenn vit hava gjørt

okkum greitt, hvussu flotin skal verða samansettur.

KrF-tingmaðurin heldur, at ein fortreyt fyrri at gera fiskidagarnar meiri umsetilgari, er, at vit hava gjørt av, hvussu fiskiflotin skal verða samansettur og at vit hava gjørt eitt greitt býti ímillum húk og trolíð.

Hann heldur eisini, at útróðrabátar undir 15 tons skulu hava fritt at fiska, tí frammanundan eru teir so nógv avmarkaðir av veðri og streymi og koma undir ongum umstøðum at fiska stórt meiri enn 100 dagar um árið.

Hann skilur heldur ikki, hví landsstýrið nú skal fáa loyvi til at gera undantøk fyrri trolbátarnar og at flyta fiskiloyvi ímillum bátarnar.

– Tað minkar ikki trygð á stovrnar, heldur øvugt, tí tað tryggjar sama bátatal í bólkinum.

Tí mælir Lassi Klein beinleiðis frá at samtykkja uppskotið hjá samgonguni.